MES BUVOME
ČIA

Holokaustas - tai žydų genocidas Lietuvoje, vykdytas okupacinės vokiečių valdžios ir dalies lietuvių 1941– 1944 m. Jo metu buvo išnaikinta 90 % Lietuvos žydų.

Lietuvoje holokaustas prasidėjo nacistinei Vokietijai užpuolus Sovietų Sąjungą. 1941 m. birželio – gruodžio mėnesiais buvo iššudyta didesnioji Lietuvos žydų dalis.

Vokietijoje žydus persekioti pradėta A. Hitleriui tapus kancleriu (1933 01 30). Buvo įgyvendinamos žydų izoliavimo priemonės: jiems uždrausta dirbti valstybinėse įstaigose, dėstyti mokyklose ir universitetuose, žydams teisininkams ir medikams – teikti paslaugas ne žydų tautybės žmonėms.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui žydų persekiojimas Vokietijoje sustiprėjo: jie buvo verčiami nešioti skiriamąjį ženklą – Dovydo žvaigždę, įkalinami koncentracijos stovyklose. Okupuotoje Lenkijoje pradėtos, nors dar ne masinės, žydų žudynės, konfiskuota jų nuosavybė. 1940 žydai buvo prievarta uždaryti ir marinami badu getuose(didžiausiame – Varšuvos gete – sutelkta apie 0,5 mln. žmonių; 1943 04–05 čia vyko Varšuvos sukilimas kartkartėmis dalis getų gyventojų naikinami per vadinamąsias akcijas specialiai parengtose mirties vietose. Masinės žydų žudynės pradėtos 1941 06 okupuotose Baltijos šalyse SSRS teritorijoje.

1943 pavasarį Vokietijos okupacinė valdžia nusprendė Lietuvos getus panaikinti. Pirmiausia tai padaryta Rytų Lietuvoje – Svierių (Svyrių), Ašmenos ir Švenčionių apskrityse; dalis naikinamų nedidelių getų kalinių perkelta į Vilniaus getą, kiti sušaudyti vietoje arba 1943 04 05 Paneriuose. 1943 vasarą panaikintos Vilniaus getui pavaldžios žydų darbo stovyklos Vilniaus apskrityje, dauguma jų darbininkų sušaudyta.
1943 09 23–24 panaikintas Vilniaus getas. Darbingi vyrai ir moterys (apie 11 000) išsiųsti į Estijos (Vaivaros, Kloogos), Latvijos (Kaiserwaldo) koncentracijos ir darbo stovyklas, seniai, moterys ir vaikai (apie 3500) išvežti į koncentracijos stovyklas nacių okupuotoje Lenkijoje (Osvencimą, Stutthofą ir kitur).

Europos žydų Holokaustas tūkstančiais dramatiškų istorijų paženklino našlaičiais likusius žydų vaikus – tuos, dar ankstyvoje kūkystėje netekusius tėvų, kai šiuos nužudė naciai. Tokios istorijos atrodo neįtikėtinos ir sunkiai suvokiamos lyginant jas su šių dienų Izraelio vaikų gyvenimu. Tačiau,nepaisant to, Holokausto vaikai užaugo ir tapo aktyviais visuomenės, kurioje jie užaugę gyveno nariais.

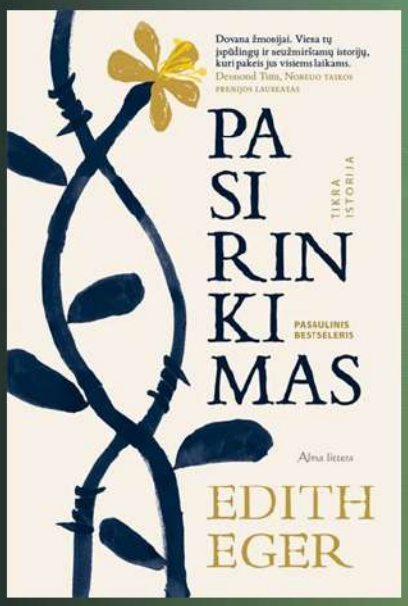
Dovana žmonijai. Viena tų įspūdingų ir neužmirštamų istorijų, kuri pakeis jus visiems laikams.
Desmond Tutu, Nobelio taikos premijos laureatas
PA
SI
RIN
KI
MAS
TIKRA ISTORIJA
PASAULINIS BESTSELERIS
Alma litera
EDITH
EGER

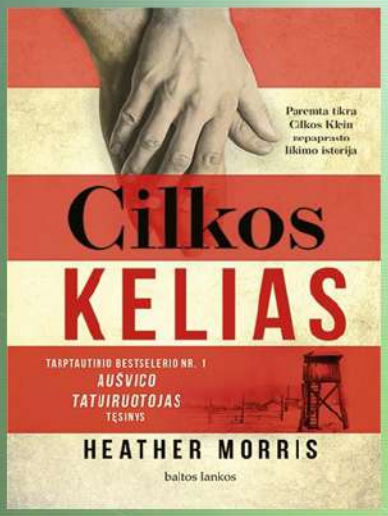
Paremta tikra Cilkos Klein nepaprasto likimo istorija
Cilkos
KELIAS
TARPTAUTINIO BESTSELERIO NR. 1
AUŠVICO TATUIRUOTOJAS
TĘSINYS
HEATHER MORRIS
baltos lankos

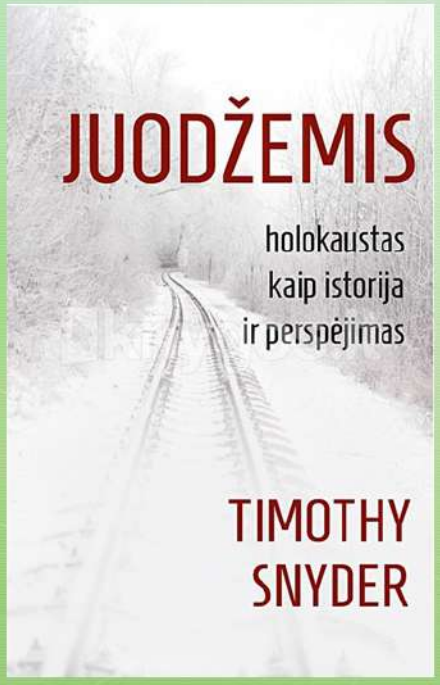
JUODŽEMIS
holokaustas
kaip istorija
ir perspėjimas
TIMOTHY
SNYDER

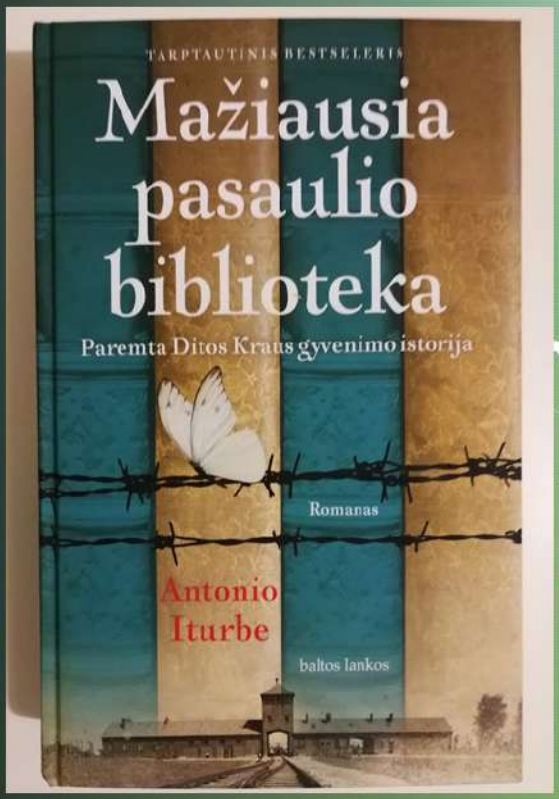
TARPTAUTINIS BESTSELERIS
Mažiausia pasaulio biblioteka
Paremta Ditos Kraus gyvenimo istorija
Romanas
Antonio Iturbe
baltos lankos

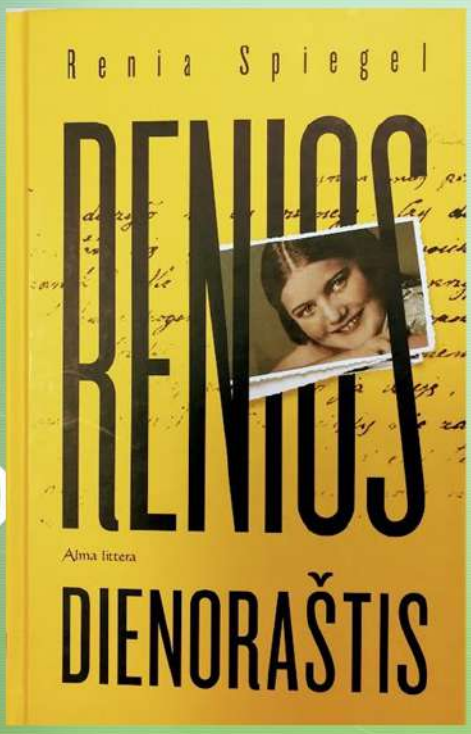
Renia Spiegel
RENIOS
Alma littera
DIENORAŠTIS

MES ESAME ČIA
LIETUVOS
žydų
kelias
ŽYDAI
LIETUVOJE
HOLOKAUSTAS
LIETUVOJE
1941–1944 m.
IURI LEVITAN. IŠ RANKŲ Į RANKAS
Ukmergėje
HOLOKAUSTAS
Liudas Truska
LIETUVIAI IR ŽYDAI
ŽYDŲ
ISTORIJA

MORRIS GLEITZMAN
Kiekvienas
nusipelnė
gyvenime
patirti ką nors gero.
Bent kartą
ANA FRANK
Dienoraštis

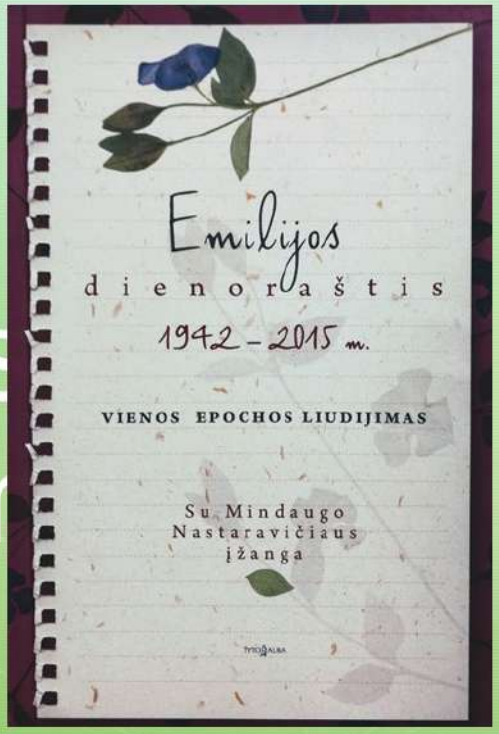
Emilijos
dienoraštis
1942 – 2015 m.
VIENOS EPOCHOS LIUDIJIMAS
Su Mindaugo
Nastaravičiaus
įžanga

Saulius Šaltenis
Žydų karalaitės dienoraštis
ANA FRANK
Dienraštis
„Štai vaikas turi gyventi"
Išlikti gyva
Emilijos
dienoraštis
1942 - 2015 m.
MORRIS GLEITZMAN
Bent kartą

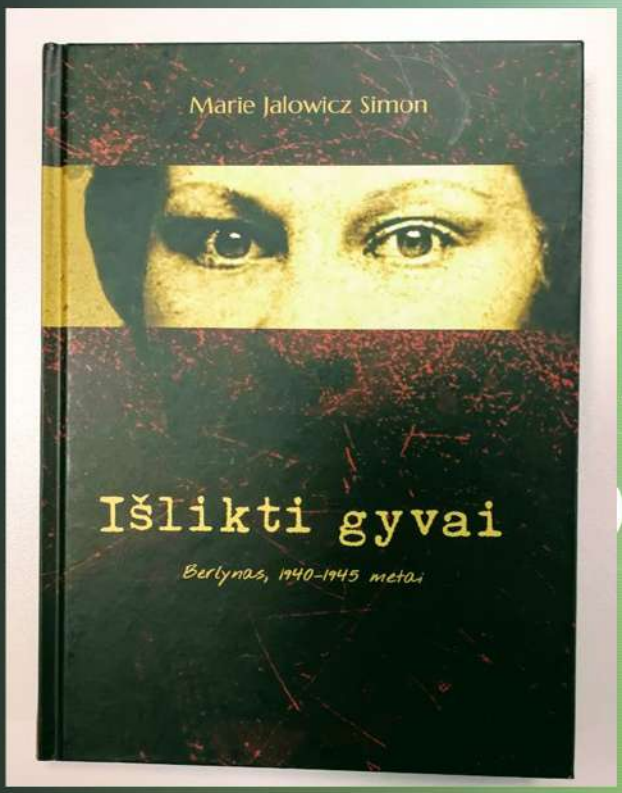
Marie Jalowicz Simon
Išlikti gyvai
Berlynas, 1940-1945 metai

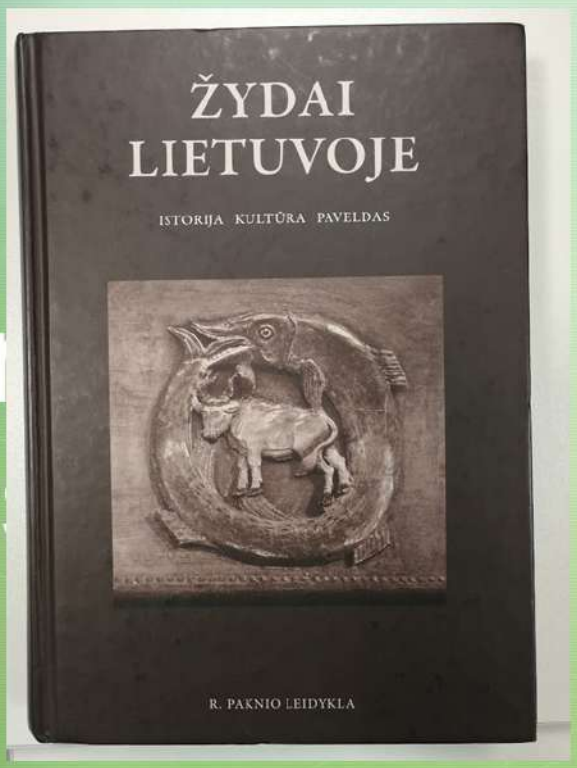
ŽYDAI
LIETUVOJE
ISTORIJA KULTŪRA PAVELDAS
R. PAKNIO LEIDYKLA

6. Tvenkinys, kur 1941 m. rugpjūtį Rokiškio žydai buvo priversti atiduoti vertingus daiktus.

Rokiškio žydė" ir kuri kartu su paaugle dukrele laukė mūsų netoliese esančioje kavinukėje.

„Paskutinė Rokiškio žydė" buvo truputį netikslus pavadinimas. Olga, vidutinio amžiaus moteris su kupeta smulkiai garbanotų plaukų ir draugiška šypsena, buvo žydė, bet ne visai iš Rokiškio. Gimusi Vilniuje, ji atsikraustė į šį miestelį, kai baigė medicinos mokyklą. Paskui ištekėjo už vietinio rokiškėno, ne žydo, ir juodu, jaukūrę čionai, susilaukė vaikų. Dabar ji dirba miesto psichiatre. (Tikras paskutinis Rokiškio žydas, kaip sakė Olga, kuriam pavyko pergyventi holokaustą, buvo kirpėjas, miręs prieš keletius metus.)

Moteris nugyveno Rokiškyje beveik 20 metų ir tik tuomet sužinojo apie miestelio žydų praeitį.

7. Kelias, kuriuo 1941 m. rugpjūtį Rokiškio žydai buvo varomi į mišką ir ten nužudyti.

Kaip keistai nesuvokiama! Olga, išsilavinusi moteris iš sostinės, žydė, psichiatrė, gyveno čia 20 metų visiškai nenutuokdama apie žydų bendruomenę, gyvavusią nuo XIX amžiaus. Tiek laiko nenutuokė apie kruvinas žudynes 1941 metais. Nežinojo apie demonus, persekiojančius Steponą, ir, tikėtina, kitus miestelio gyventojus. (Tuo metu, kai lankiausi, savižudybių skaičius Lietuvoje buvo didžiausias Europoje. Vyrai, išgyvenę karą, buvo labiausiai linkę žudytis.)

Prieš metus Olga tarsi praregėjo.

Kas nutiko prieš metus?

Tada prakalbo šešiolikmetė moters dukrė Tatjana. Kaip ir mama, ji augo nieko nežinodama. Pernai, pusseserės paraginta, išvažiavo į stovyklą, kuriai vadovavo iš Amerikos atvykęs rabinas – tas

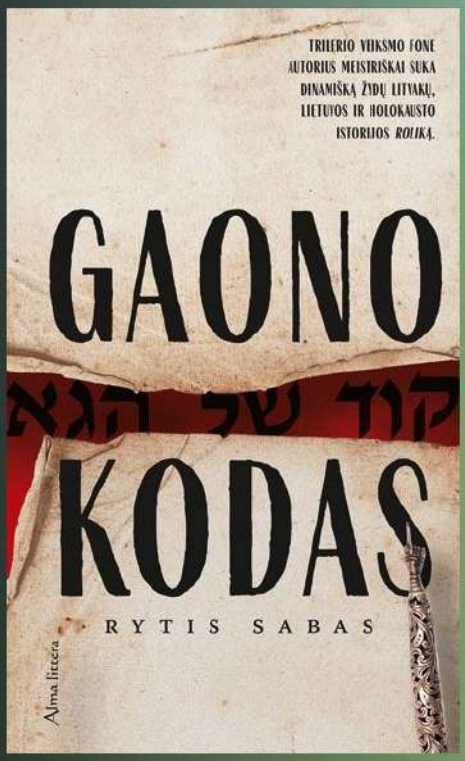
TRILERIO VEIKSMO FONE
AUTORIUS MEISTRIŠKAI SUKA
DINAMIŠKĄ ŽYDŲ LITVAKŲ,
LIETUVOS IR HOLOKAUSTO
ISTORIJOS *ROLIKĄ*.
GAONO
קוד של הגא
KODAS
RYTIS SABAS
Alma littera

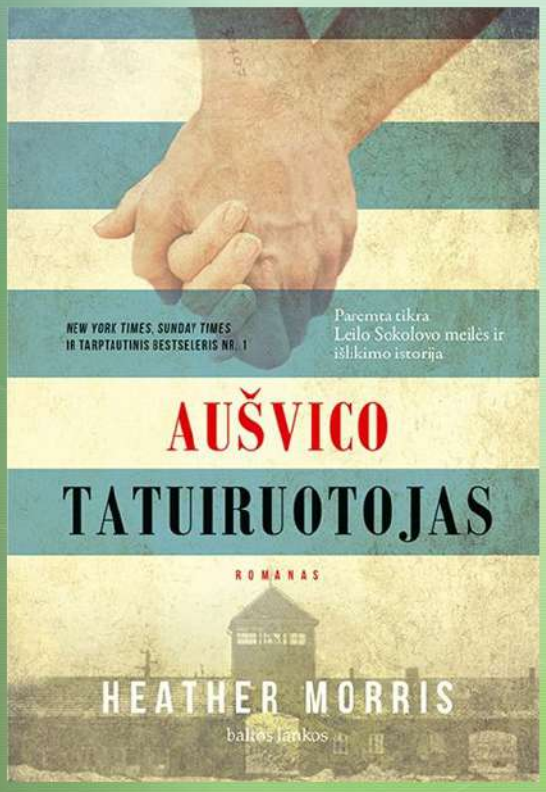
NEW YORK TIMES, SUNDAY TIMES
IR TARPTAUTINIS BESTSELERIS NR. 1
Paremta tikra
Leilo Sokolovo meilės ir
išlikimo istorija
AUŠVICO
TATUIRUOTOJAS
ROMANAS
HEATHER MORRIS
balkės jankos

žodžių kratinio? Neabejotina, kad jis, kaip ir dauguma kaimynų, praleisdavo tokius ir kitus oficialius pranešimus apie karą kaip visišką nesąmonę.

Bėgo metai ir, kaip rodė straipsnių ištraukos, Rokiškio žydų likimas pradėjo kilti iš šešėlių. Straipsnyje, išspausdintame 1958 metais, nebuvo vartojama žodžio „žydas", tačiau buvo atskleistas gyvas paveikslas, kuris Steponui ir jo miestelio gyventojams turėjo skambėti gana teisingai:

„Minia negrįstu keliu lėtai slenka Bajorų link. Dauguma neša sunkius ryšulius. Kai kas vilki vien pižamomis – žudikai neleido jiems net apsirengti. Gretimų ūkių gyventojai sako tris dienas girdėję šūvius ir šauksmus."

Galop 1965 metais apie žudynes buvo prabilta viešai. Keturi lietuviai buvo suimti ir atvežti į Rokiškį, kur dėl masinių žudynių buvo teisiami kaip karo nusikaltėliai. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo vyriausiasis teisėjas atvažiavo į Rokiškį pirmininkauti teismui. Gimnazija pasitarnavo kaip teismo rūmai, o vietiniai gyventojai susigrūdo į salę.

Apie teismą rašė visi šalies dienraščiai. Straipsniai pasirodė respublikiniame laikraštyje *Tiesa* (lietuviškas Komunistų partijos laikraščio *Pravda* variantas, kaip sakė Regina, iki 1991 metų leistas rusų kalba). Vėl tarp tūkstančių aukų žydai nebuvo minimi. Žuvusiuosius vadino „sovietų aktyvistais", „tarybiniais žmonėmis", „pasmerktais žmonėmis", „pasmerktaisiais". Nors žodis „žydai" nebuvo vartojamas, pirmą kartą per visą rytą pamatėme du kitus žodžius.

Elenos Holcmanienės užrašai

„Šitas vaikas turi gyventi“

Elenos Holcmanienės užrašai

1941–1944

baltos lankos

Saulius Šaltenis

Žydų karalaitės dienoraštis

TYTO ALBA

#MesPrisimename
#WeRemember
#WeRemember